

Dosarul nr. 2ra-752/20

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul central (jud.: R. Chistruga)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

Î N C H E I E R E

22 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Valentina Lisnic și Iurie Lisnic,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Valentina Lisnic împotriva Marinei Rusu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată și,

cererea reconvențională depusă de Marina Rusu împotriva Valentinei Lisnic și lui Iurie Lisnic cu privire la repararea prejudiciului material, încasarea venitului ratat și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis cererea de apel depusă de Valentina Lisnic și Iurie Lisnic, s-a casat parțial hotărârea din 01 februarie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul central și s-a pronunțat o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 11 decembrie 2015, Valentina Lisnic a depus cerere de chemare în judecată împotriva Marinei Rusu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că în baza contractului de vânzare-cumpărare din 20 februarie 2009, a fost procurat bunul imobil situat în or. Drochia, str. Ciaicovschi 17 la prețul de 14000 euro. În momentul încheierii contractului a achitat pârâtei suma de 4000 euro, iar restul sumei urma a fi achitată până la data de 29 iulie 2009, termen care a fost prelungit până la data de 26 septembrie 2009, prin acordul adițional din 29 iulie 2009.

Valentina Lisnic a specificat că prin hotărârea din 19 iunie 2012 a Judecătoriei Drochia, atât contractul de vânzare-cumpărare nr. 912 din 20 februarie 2009, cât și acordul adițional nr. 4628 din 29 iulie 2009, încheiat între Marina Rusu și Valentina Lisnic a fost reziliat, cu aducerea părților în poziția inițială. Nefiind de acord cu hotărârea emisă, dânsa a contestat-o la Curtea de Apel Bălți, care prin decizia din 13 decembrie 12 a respins apelul.

Reclamanta a mai invocat că pentru bunul imobil i-a achitat pârâtei suma de 10000 euro, 1000 euro a fost achitată la data de 22 iunie 2008, fiind întocmită o

recipisă, 4000 euro au fost achitați la data de 20 septembrie 2009 la semnarea contractului și 5000 euro au fost achitați în perioada stabilită prin acordul adițional.

Valentina Lisnic a relatat că prin hotărârea emisă s-a dispus aducerea părților în poziția inițială, dânsa urmând să restituie pârâtei bunul imobil, iar pârâta să-i întoarcă mijloacele bănești primite în contul achitării plății pentru bunul imobil. Astfel, Marina Rusu are obligațiunea de a-i achita datoria în sumă de 10000 euro, însă nu dorește benevol să-i restituie suma.

Reclamanta a solicitat încasarea din contul pârâtei în beneficiul său a datoriei în sumă de 10000 euro și a cheltuielilor de judecată.

La 13 septembrie 2016, Marina Rusu a depus cerere reconvențională împotriva lui Iurie Lisnic și Valentinei Lisnic, prin care a solicitat încasarea venitului ratat în sumă de 74975 lei, a prejudiciului material în sumă de 22390 lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Marina Rusu a indicat că la 20 februarie 2009 a încheiat cu Valentina Lisnic contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil - casă de locuit amplasată în orașul Drochia, str. P. Ciaicovschi 17. Prețul imobilului a fost stabilit în sumă de 14000 euro.

Reclamanta a menționat că Valentina Lisnic s-a obligat să achite 4000 euro la momentul încheierii contractului, iar restul sumei urma să o achite până la 26 aprilie 2009, însă ultima nu și-a executat obligația privind achitarea celei de-a doua tranșă în termenul indicat. Ulterior, la 29 iulie 2009 a fost încheiat un acord adițional, conform căruia, termenul de achitare a fost prelungit până la 26 septembrie 2009. Astfel, necâtând la faptul că termenul de achitare a celei de a doua tranșe a fost prelungit, nici de data aceasta pârâta nu și-a executat obligațiile asumate prin contract, motiv pentru care dânsa s-a adresat în instanța de judecată cu cerere privind rezilierea contractului de vânzare-cumpărare.

Marina Rusu a susținut că prin hotărârea din 19 iunie 2012 a Judecătorei Drochia, acțiunea civilă s-a admis și s-a dispus rezilierea contractului de vânzare-cumpărare, cu readucerea părților în poziția inițială. Apelul declarat de Valentina Lisnic împotriva hotărârii Judecătorei Drochia, prin decizia Curtii de Apel Bălți din 13 decembrie 2012 s-a respins și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Reclamanta a mai relatat că a solicitat pârâților de a elibera casa de locuit, însă aceștia nu au reacționat în nici un fel, abuziv și ilegal ocupând imobilul care-i aparține cu drept de proprietate. Prin refuzul de a elibera imobilul, pârâții au creat obstacole în folosirea acestuia, din care motiv, a fost nevoită să se adreseze din nou în instanța de judecată cu cerere privind evacuarea din imobil a lui Iurie Lisnic și Valentinei Lisnic. Prin hotărârea din 16 ianuarie 2015 Judecătorei Drochia, acțiunea s-a admis integral, iar prin decizia Curtii de Apel Bălți din 07 aprilie 2015 s-a menținut hotărârea primei instanțe și prin încheierea Curtii Supreme de Justiție din 30 septembrie 2015, recursul lui Iurie Lisnic și Valentinei Lisnic a fost considerat inadmisibil.

Marina Rusu a specificat că începând cu data de 20 februarie 2009 și până în luna mai 2016, pârâții s-au folosit de bunul imobil ce-i aparține cu drept de proprietate, utilizându-l în scopuri personale. Prin urmare, urmează să-i fie compensat venitul ratat în urma acestor acțiuni ilegale conform datelor de la Bursa imobiliară "Lara", în perioada ianuarie 2009 - decembrie 2012 plata lunară pentru locațiune a constituit 800-1000 lei, iar în perioada ianuarie 2013- septembrie 2016 a constituit 700 - 850 lei.

Luând în calcul suma medie pentru plata chiriei de 900 lei, respectiv 775 lei și efectuând calculele în perioada enunțată mai sus ianuarie 2009 – decembrie 2012 (48 luni x 900 lei = 43 200 lei) și ianuarie 2013 – mai 2016 (41 luni x 775 lei = 31 775 lei), iar în total venitul ratat constituie 74 975 lei.

Reclamanta a concluzionat că prin neexecutarea obligațiilor contractuale asumate, pârâții i-au creat și alte pagube prin faptul că dânsa a achitat arvuna pentru procurarea unui apartament în or. Drochia și și-a asumat obligația de plată, reieșind din data achitării de către pârâți, însă din motivele expuse nu și-a putut onora obligațiile și suma respectivă nu i-a fost restituită, astfel pârâții urmează să-i compenseze suma de 1000 euro. Ceea ce ține de acțiunea privind încasarea datoriei înaintate de pârâți în mărime de 10000 euro, acesta este una total neîntemeiată, deoarece 7 ani de zile a fost nevoită să suporte cheltuieli pentru a-și restitui bunul care-i aparține și din culpa lor a ratat procurarea unui alt bun imobil și în mod declarativ și artificial invocă această datorie.

Prin hotărârea din 01 februarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul central, acțiunea înaintată de Valentina Lisnic s-a respins și s-a admis acțiunea reconvențională depusă de Marina Rusu.

S-a dispus încasarea din contul Valentinei Lisnic și lui Iurie Lisnic în beneficiul Marinei Rusu a venitului ratat în sumă de 74 975 lei, a taxei de stat în sumă de 1460 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10000 lei (vol. I, f.d. 196, 198-201).

La 04 martie 2019, Valentina Lisnic și Iurie Lisnic au depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii contestate, cu pronunțare unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale și respingerea acțiunii reconvenționale.

Prin decizia din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea de apel depusă de Valentina Lisnic și Iurie Lisnic, s-a casat parțial hotărârea din 01 februarie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul central, în partea respingerii acțiunii înaintate de Valentina Lisnic, fiind pronunțată o nouă hotărâre prin care:

S-a admis parțial acțiunea înaintată de Valentina Lisnic.

S-a dispus încasarea din contul Marinei Rusu în beneficiul Valentinei Lisnic a sumei de 4000 euro, echivalentul în lei moldovenești la momentul executării hotărârii și a cheltuielilor de judecată în sumă de 6177 lei. În rest, hotărârea primei instanței a fost menținută (vol. II, f.d. 29-37).

În motivarea soluției, instanța de apel a indicat că din probele anexate la materialele cauzei se confirmă faptul transmiterii de către Iurie Lisnic și Valentina Lisnic în beneficiul Marinei Rusu a sumei de 4000 euro, din care 1000 euro constituie arvuna. Prin prisma dispozițiilor art. 633 alin. (1) Cod civil, arvuna în mărime de 1000 euro nu urmează a fi restituită apelanților Valentina Lisnic și Iurie Lisnic, întrucât aceștia se fac vinovați de neexecutarea contractului de vânzare-cumpărare.

Colegiul civil a admis doar pretenția Valentinei Lisnic privind încasarea de la Marina Rusu a sumei de 3000 euro, faptul transmiterii anume a sumei de 4000 euro în contul prețului bunului fiind confirmat de către Marina Rusu atât în cadrul examinării prezentului dosar, cât și a litigiului privind rezilierea contractului de vânzare-cumpărare. Or, prin rezilierea contractului și aducerea părților la poziția inițială, fiecare parte trebuie să restituie ce a primit în baza actului juridic reziliat: vânzătorul restituie sumele obținute cu titlu de preț al bunului, iar cumpărătorul restituie bunul. În partea pretenției

privind încasarea de la Rusu Marina a diferenței sumei de 6000 euro, s-a respins, deoarece transmiterea acestei sume n-a fost confirmată cu niciun înscris.

Prin încheierea din 22 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a corectat eroarea de calcul indicată în dispozitivul deciziei din 22 octombrie 2019, prin înlocuirea sintagmei 4000 euro, cu sintagma 3000 euro (vol. II, f.d. 38-41).

La 27 februarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Valentina Lisnic și Iurie Lisnic au declarat recurs împotriva deciziei din 22 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 22 octombrie 2019 și a încheierii din 22 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a hotărârii din 01 februarie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul central, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale și respingerea acțiunii reconvenționale.

În motivarea recursului, recurenții au relatat că instanțele judecătorești au aplicat legea care nu trebuia aplicată, au interpretat eronat legea și au apreciat arbitrar probele existente la dosar.

Mai mult, Valentina Lisnic și Iurie Lisnic au indicat că intimata pentru a solicita încasarea venitului ratat, urma să prezinte dovezi pertinente, concludente despre faptul că a avut posibilitatea reală de a transmite în locațiune casa și anume din vina lor nu a obținut veniturile indicate în acțiunea reconvențională.

Recurenții au specificat că atât prima instanță, cât și instanța de apel nu au luat în considerare că intimata a primit arvuna în sumă de 1000 euro la 22 iunie 2008, pe care instanțele nu au restituit-o din motiv că nu au fost îndeplinite condițiile contractuale.

La 25 martie 2020, în adresa Marinei Rusu a fost expediată copia cererii de recurs depusă Valentina Lisnic și Iurie Lisnic, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (vol. II, f.d. 78).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului declarat de Valentina Lisnic și Iurie Lisnic, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa participanților la proces, la 02 ianuarie 2020, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele cauzei (vol. II, f.d. 42), fiind recepționată de Valentina Lisnic și Iurie Lisnic la 12 ianuarie 2020 (vol. II, f.d. 45-46)

Astfel, instanța de recurs constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului declarat de Valentina Lisnic și Iurie Lisnic, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Valentina Lisnic și Iurie Lisnic nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurențelor cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de judecată de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare condiții, conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de recurs nu a fost disproporționată cu obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției, după caz, s-a accentuat rolul instanței supreme de a interpreta uniform legea și de a soluționa litigiile apărute în cadrul aplicării legilor,

în raport cu obiecțiile formulate în recurs. Deci, în opinia instanței, normele de drept nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurenților de acces la instanță.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de articolul 6 parag. 1 din C.E.D.O., instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză și de trăsăturile speciale ale procedurii în ordine de recurs (a se vedea, inter alia, *Latourniere vs Franța*, 10 decembrie 2002, parag. 2; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). În concepția instanței europene, articolul 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind lipsit de șanse de succes (a se vedea, mutatis mutandis, *Kukkonen vs Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag. 45; *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag. 46; *Guelfucci vs Franța*, 3 iulie 2018, parag. 42 - 44). Aceste raționamente se transpun direct în cazul de față, de vreme ce esența și temeiurile din recursurile deduse judecății, inclusiv și argumentele din el, nu sunt în stare să afecteze legalitatea deciziei atacate sau a procedurii în ansamblu.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Valentina Lisnic și Iurie Lisnic urmează a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarate de Valentina Lisnic și Iurie Lisnic.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu